

Viite: Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi datan hyödyntämisestä liiketoiminnassa - massadatan ja mydatan strategiset linjaukset ja toimet

LAUSUNTO

Tampereen kaupunki esittää luonnosta täydennettäväksi ja muutettavaksi seuraavasti. Muilta osin luonnos vastaa näkemyksiämme.

Strategiset tavoitteet

Tietojen käsittelyssä ja saatavuudessa on oleellista, että tietoympäristö koetaan paitsi toiminnaltaan mm. luotettavaksi, myös tietoturvalliseksi.

Esitämme toisen kappaleen ensimmäisen lauseen korvattavaksi seuraavalla:

"Visio vuoteen 2020 on tehdä Suomesta vahva, innovatiivinen, luotettava ja turvallinen tietoympäristö dataan perustuvalla liiketoiminnalla."

Tavoite 1. Datalla ja analytiikalla älykkäämpää liiketoimintaa

Nykytilassa monilla seudun suuremmilla yrityksillä on jo hyvin laajasti palvelutarjoamaa perustuen omien tuotteiden datan keräämiseen, algoritmien kehittämiseen ja uusien palveluiden rakentamiseen itse kerätystä datasta. Pienet yritykset tunnistavat kyllä mahdollisuudet, mutta niiden resurssit ovat rajalliset uusien aihoiden kehittelytyöhön. Saatavilla olevan datan on istuttava suoraan olemassa olevien yritysten palvelutarjontaan ja strategiaan. Toimiva yritys joutuu keskittämään voimansa omaan strategiaansa eikä toiminnan laajentamiseen ns. yhteisiin datapankkeihin (mitä tahansa dataa) ole helposti mahdollisuuksia. Esim. avattujen valtion tietovarantojen hyväksikäyttö vaatii suuria panostuksia markkinointiin saatavilla olevan tiedon olemassa olosta. Suurin potentiaali on uusissa toimijoissa, jotka synnyttävät liikeideansa uuden saatavilla olevan datan ympärille.

Avoimen datan potentiaalisimmat käyttäjät:

- yksityiset henkilöt, jotka miettivät liikeideaa ja synnyttävät start upin datan pohjalta
- yritykset, jotka tekevät jo jotain datalla, joka on "identtistä" tai lähellä käytettävää dataa
- datatalot, jotka ovat osallisia jo syntyneen datan tuotossa

Kolmas kappale esitetään korvattavaksi seuraavalla:

"Tavoitetilassa tiedon käytön, siirtämisen ja analytiikan moderneja tapoja on laajasti käytössä. Kansallista palveluarkkitehtuuria hyödynnetään tehokkaasti. Yritykset ja muut organisaation jakavat aktiivisesti dataa ja rajapintoja, jolloin analytiikka ja erilaisen tiedon uudenlainen yhdistäminen mahdollistaa liiketoimintahyötyjen tuottamisen aiempaa nopeammin ja laadukkaammin"

Tavoite 2. Datan käytön kustannushyötysuhde kasvaa

Avainasemassa on rajapintojen saatavuus ja helppo sovellettavuus. Data on uusille innovaattoreille ja varhaisille omaksujille kuin mikä tahansa muu tuote, sen "ostaminen" edellyttää sitä, että tietää sen olemassa olon riittävän hyvin. Eli sen markkinointiin käytetään riittävästi resursseja. Julkisella toimijalla on oltava valmiutta ja halua maksaa "älykäs hankinta" hengessä yritykselle, jotta on realistista olettaa yrityksen lähtevän mukaan kehittämään uusia liiketoimintoja julkisen toimijan hallussa olevasta datasta. Suurin osa saataville tulevasta avoimesta datasta löytyy kuitenkin julkisen toimijoiden hallinnasta. Verkostossa toimivat yritykset sen sijaan jakavat vain keskenään yhteistyöhön liittyvää dataa vahvistaakseen kilpailukykyään.

Kolmas kappale esitetään korvattavaksi seuraavalla:

"Tavoitetilassa datan keruu ja hyödyntäminen ovat tehostuneet merkittävästi julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyönä. Toimialoilla on käytössä yhtenäisiä tietomalleja ja -rakenteita, sekä yhteisesti sovittuja rajapintoja ja avoimia standardeja, jotka mahdollistavat monipuolisen palvelukehityksen. Rajapinnoissa ja

standardeissa pyritään nojautumaan mahdollisimman paljon kansainvälisiin ratkaisuihin tavoitteena mahdollistaa vähintään yhtenäisyys EU sisämarkkinoilla.”

Tavoite 3. Palvelutarjonta kansainvälistyy

Tässä tavoitteessa on tärkeää ymmärtää valtion mahdollisuudet ovien avaajana ja markkinoinnin tukemiseksi. Tietosuojakysymykset ovat erityisen haasteellisia. Kun riskit tiedetään ja niihin osataan varautua, tietosuoja ja tietoturva voidaan kääntää merkittäväksi kilpailueduksi ja vahvuudeksemme (ks Tavoite 4).

Lisätään uusi kappale toiseksi kappaleeksi:

” Edelläkävijäkaupunkien uusi nopeasti laajeneva, kansainvälinen Open & Agile Smart City (OASC) verkosto mahdollistaa uusien hyvien käytäntöjen ja yhteisten rajapintojen jakamisen sekä avoimien standardien tehokkaan hyödyntämisen. Nämä yhdessä mahdollistavat datapohjaisen liiketoiminnan ja palvelujen kansainvälisen skaalautumisen. OASC verkostossa Suomen kannattaa olla aktiivisesti edistämässä meille tärkeitä kansallisia tavoitteita sekä mahdollistaa pienten ja keskisuurten kasvuyritysten liiketoimintapotentiaalin kasvun ja kansainvälistymisen.”

Tavoite 4. Kyvykkyys ihmiskeskeiseen datan käyttöön ja henkilötietojen hallintaan nousevat Suomen kilpailutekijäksi

Esitämme, että tämä asiakohta kirjoitettaisiin ja muotoiltaisiin kokonaan uudelleen. Pointtina ”Mydatan” hyödyntämisessä (liiketoimintamielessä) on, että toteutettaessa tietosuoja-asiat hyvin loppukäyttäjillä on mahdollisuus hyödyntää itseään koskevaa erilaista tietoa (terveys, yms.) uusien sovellusten kautta. Tähän liittyy moninainen hyvinvointi, aktiivisuus sekä julkisten ja yksityisten palvelujen fiksu yksilöllinen integrointi. Tässä olisi valtava liiketoimintapotentiaali sekä julkisten palvelujen osalta isot kustannussäästämahdollisuudet. Meidän pitää siis kääntää toisinaan liiaksikin korostuneet tietoturva- ja tietosuoja-asiat vahvuudeksi, joiden kautta mahdollistetaan liiketoimintaa eikä rajoiteta sitä.

Linjaus 1.1 Tietoaineistojen laajempaa käyttöä edistetään kannustavalla sääntelyllä

Esitämme seuraavan lauseen lisättäväksi ensimmäisen kappaleen loppuun:

”Lainsäädännön rajoitteita julkisen sektorin tietojen hyödyntämiseksi tulkitaan kriittisesti ja lainsäädäntöä uusitaan ja yksinkertaistetaan aktiivisesti.”

Linjaus 2.1 Tuetaan datan hyödyntämiseen perustuvien...

Neljännän kappaleen loppuun lisäksi:

”Lainsäädännön rajoitteita ja monimutkaisuuksia poistetaan, liittyen tietojen välittämiseen viranomaisten välillä, lainsäädäntöä aktiivisesti uusimalla.”

Linjaus 2.2 Kehitetään käytänteitä mahdollistamaan datan jakamista ja hyödyntämistä

Viimeisen kappaleen lauseen Yhteen toimivuuden ja standardoinnin etenemiseksi jaetaan tietoa toimialakohtaisista de facto -käytänteiden kehitystyöstä ja esimerkeistä - loppuun lisäksi:

”Valtion ohjauksella pyritään sitoutumaan tiettyihin standardeihin, jotta päästään yhteneviin tekniikkoihin ja saadaan näin markkinaa skaalattua.”

Linjaus 3.1. Datan soveltaminen yhteiskehittelyn ja yhteistyön kautta

Lisäksi:

”Kehitetään tietojen luokittelua niin, että tietosuoja säännösten estämättä voidaan analysoida liiketoiminnassa tarvittavia tietoja massatietoina”

Linjaus 3.3. Vaikutetaan kansainvälisellä yhteistyöllä datatalouden kehityssuuntiin

Toisen kappaleen loppuun lisäksi lause:

"Yhtenä vaikutuskanavana voidaan hyödyntää eurooppalaista Open & Agile Smart Cities (OASC) -verkostoa, joka kokoaa eri maiden kaupunkiverkostot yhteen tarkoituksenaan vauhdittaa yhtenäisten standardien ja periaatteiden käyttöä."

Viimeinen kappale esitetään korvattavaksi seuraavalla:

"Suomalaiset datakonseptit, standardit ja toimintaratkaisut tuodaan kansainvälisten verkostojen tietoon ja käyttöön esimerkiksi toimintamalleina, pilottiesimerkkeinä, käytänteinä tai koodikirjastoina viestintää ja tiedostusta yhteistyössä tiivistämällä."